

Kiedy moje dziecko będzie gotowe pójść do szkoły?

„Nie wszystkie kwiaty zakwitają razem. Każdy ma swój czas i porę ...”

Dziecko dojrzałe do nauki szkolnej potrafi:

- powiedzieć jak ma na imię i nazwisko, ile ma lat, gdzie mieszka, opowiedzieć o pracy rodziców;
- narysować rysunek postaci ludzkiej: postać jest kompletna, części ciała są proporcjonalne do całości, części ciała są rozmieszczone właściwie;
- obchodzić się z przyborami do rysowania, malowania, pisania; nie wychodzić poza linie kolorując obrazek; nazwać to co narysowało;
- ciąć nożyczkami w linii prostej i krzywej; lepić z plasteliny;
- dobrać w pary przedmioty lub obrazki, klasyfikować je wg określonej zasady, np. owoce, pojazdy, zwierzęta;
- łączyć zbiory według określonej cechy, np. wielkość, kolor;
- wskazać różnice w pozornie takich samych obrazkach;
- rozpoznać różne dźwięki z otoczenia, np. głosy zwierząt;
- liczyć kolejno do 10; po przeliczeniu przedmiotów (liczmanów) powiedzieć, ile ich jest;
- prawidłowo wymawiać wszystkie głoski;
- nazwać głoskę na początku i na końcu wyrazu, różnicować wyrazy o podobnym brzmieniu, np. kran – tran, góra – kura, bada – pada;
- podzielić zdanie na wyrazy, wyrazy na sylaby;
- opowiedzieć treść obrazka posługując się mową zdaniową;
- rozwiązać proste zagadki;
- uważnie słuchać przez dłuższą chwilę opowiadania, bajki, muzyki;
- wykonać proste ćwiczenia gimnastyczne; uczestniczyć w grupowych zabawach ruchowych,
- wskazać lewą i prawą stronę swego ciała i osoby stojącej na wprost;
- doprowadzić do końca rozpoczętą zabawę, pracę, w trudniejszych sytuacjach zwrócić się o pomoc do osoby dorosłej;
- zgodnie bawić się z rówieśnikami – współdziałać, czekać na swoją kolej;
- działać sprawnie; umieć podporządkować się słownym poleceniom;
- wykonać podstawowe czynności samoobsługowe: samodzielnie zjeść, ubrać się, umyć, zawiązać sznurowadła, zapiąć guziki, zamki;
- potrafi nawiązać kontakty z rówieśnikami i dorosłymi, jest wrażliwe na opinię nauczycieli i innych osób dorosłych;
- ma dobrą koncentrację uwagi;
- jest zainteresowane pracą i jej efektami;
- jest odporne na niepowodzenia;
- jest wytrwałe przy dłuższym wysiłku;
- ma dobre tempo pracy.

O dojrzałości szkolnej dziecka nie decyduje tylko wiek, ale też środowisko kształtujące umiejętności uczenia się, to ono w dużej mierze odpowiada za osiągnięcie dojrzałości szkolnej i późniejsze sukcesy szkolne.

Czego należy dziecko nauczyć przed pójściem do szkoły?

1. Samodzielności. Chodzi nie tylko o kształtowanie umiejętności związanych z samoobsługą (ubieranie się, mycie, czesanie, dbałość o estetyczny wygląd zewnętrzny), lecz także o wdrażanie do samodzielnego wykonywania powierzonych zadań. Dzieci wyręczane przez rodziców ciągle coś gubią i nie potrafią się zorganizować. Dziecko samodzielne na ogół dba o własne rzeczy, nie gubi ich i nie rozrzuca.
2. Kształtowanie wytrwałości i systematyczności. Należy zwracać uwagę na to, aby rozpoczęte zadanie, zabawa, np. budowla z klocków czy rysunek, zostały zakończone. Systematyczność dziecka można kształtować przez przydzielanie mu drobnych domowych obowiązków, które trzeba wykonywać stałe, np. sprzątanie zabawek, odstawianie naczyń do zlewu, podlewanie kwiatków, itp.
3. Wzbogacanie wiedzy o świecie, doświadczeń życiowych dziecka, pobudzanie do działania, rozwijanie spostrzegawczości i myślenia. Należy wzbogacać zasób słownictwa i pojęć przedszkolaka, odpowiadać na wszystkie zadawane pytania, w których przejawia się myślenie i ciekawość poznawcza dziecka.
4. Uczenie prawidłowej wymowy.
5. Rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej. Przy oglądaniu obrazków, poznawaniu liter, zwracamy uwagę dziecka na kształty, które różnicują litery. Utrwalamy położenie poszczególnych przedmiotów (wyżej, niżej, na prawo, na lewo), organizujemy zabawy, polegające na układaniu całości z kilku elementów.
6. Rozwijanie spostrzegawczości słuchowej. Uczymy dziecko podziału wyrazów na głoski i sylaby, czytamy bajki i opowiadania.
7. Rozwijanie zainteresowań książką. Czytanie dziecku bajek pozwala odróżnić dobro od zła, wpływa na tworzenie się systemu wartości. Wielokrotne czytanie pozwala na pamięciowe opanowanie kształtów liter, treści, na wspólne przeżywanie radości i smutków, rozwija koncentrację uwagi.
8. Nauka liczenia. Dobrze przygotowane do nauki szkolnej dziecko przelicza do 10-u. Aby rozwijać te umiejętności dostarczamy dziecku różnych przedmiotów do przeliczania.
9. Usprawnianie dużej motoryki. Dziecko powinno każdego dnia mieć możliwość ruchu, wzmacniania mięśni całego ciała, np. na placu zabaw, grając z rodzicem, rodzeństwem, kolegami w piłkę, rzucając do celu, ścigając się, wspinając, biegając. Dobra sprawność całego ciała oraz wzmocniona struktura mięśniowa są podstawą do przyjęcia prawidłowej postawy ciała w czasie siedzenia przy ławce i pisania.
10. Usprawnianie ręki piszącej. Dziecko powinno dużo rysować, malować, sklejać, wycinać, lepić z plasteliny, wydzierać itp. Ręka nie usprawniona szybko się męczy i boli, nie pozwala na ładne pisanie i rysowanie. Należy ją usprawniać wykonując ćwiczenia manualne i grafomotoryczne.
11. Wpajanie zasad kulturalnego zachowania się, kształtowanie postawy życzliwości w stosunku do innych kolegów, uczenie dziecka, aby używało zwrotów grzecznościowych.
12. Przyzwyczajanie dziecka do stałego rozkładu dnia (zaplanowane godziny snu, posiłków i zabawy).
13. Kształtowanie pozytywnej motywacji dziecka do nauki. Należy traktować pójście do szkoły, jako coś naturalnego. Pamiętać o cechach indywidualnych dziecka, jego właściwościach rozwojowych, potrzebach i predyspozycjach. Nie straszyć, lecz opowiadać o swoich przyjemnych wspomnieniach ze szkoły.
14. Realizowanie jasnego systemu wychowawczego, stawiania granic, systemu nagród i kar.

Jeśli dziecko nie osiągnie dojrzałości szkolnej to:

- start szkolny tego dziecka jest utrudniony;
- dziecko ma trudności aby poddać się wpływowi (poleceniom, wskazówkom, zasadom) nauczyciela;
- staje się niechętnie, nie zainteresowane zadaniami, zniechęcone, obniża się jego poczucie własnej wartości;
- często pracuje znacznie dłużej niż pozostali uczniowie w klasie wykonując jakies zadanie i niestety osiągając mierne efekty.

Aby dziecko osiągnęło sukces w szkole rodzic musi poświęcić czas i wspierać dziecko przy nauce pisania, czytania liczenia, nie tylko poprzez odrobienie pracy domowej, ale poprzez powtarzanie, utrwalanie i stosowanie w życiu nabytych w szkole informacji i umiejętności!

Dziecko dopiero uczy się uczyć się i potrzebuje rodzicielskiego wsparcia!

Jak pomóc dziecku w nauce?

By ułatwić dzieciom naukę czytania, warto:

1. zwracać uwagę na właściwą wymowę;
2. bawić się w tworzenie rymów: kukułka – jaskółka;
3. liczyć sylaby w słowach, początkowo w krótkich później w długich; ma-ma (●●) , a-pa-rat (● ● ●) – rysować tyle kropek, ile jest sylab;
4. tworzyć wyrazy zawierające głoskę: na początku wyrazu (np. a- akwarium), w środku (np. a- lato), na końcu wyrazu (np. a- litera), itp.;
5. bawić się w analogiczny sposób sylabami, np. ło, łokieć, łopata, wesoło, krzesło, czoło;
6. tworzyć nowe wyrazy przez dodanie głoski lub sylaby, np. to: tor, kto, tło;
7. bawić się w "łańcuch wyrazów" – podajemy dziecku wyraz, z którego ono wyodrębni ostatnią głoskę i szuka wyrazu na tę głoskę, np.: kogut – traktor – radio- orzeł;
8. wyszukiwać poznane litery w tekstach drukowanych, np. w gazetach;
9. utrvalać litery poprzez dodawanie do samogłoski spółgłoski, np. do "a" dostawiamy spółgłoski: ma, pa, ta, ka, da itp.; dziecko czyta sylabami, jeżeli nie umie pomagamy mu, nie czekamy, aż będzie gloskować;
10. powtarzać ciągi słowne: logiczne (rzeczy należących do 1 kategorii), np. krzesło, stół, szafka – dziecko kilka razy powtarza, następnie próbuje wspak; nielogicznych np. broda, okno, kwiatek;
11. słuchać audycje radiowe, audiobooki;
12. czytać dziecku bajki;
13. czytać z dzieckiem bajki, żeby widziało tekst i mogło go śledzić.

By ułatwić naukę pisania należy:

1. rozwijać motorykę dużą;
2. rozwijać motorykę małą i sprawność manualną dłoni;
3. rozwijać umiejętności grafomotoryczne.

(więcej na ten temat przeczytacie Państwo w artykule pt. "Domowa terapia ręki").

Rady dla rodziców:

- Obserwuj swoje dziecko podczas pracy i zabawy. Szybciej odkryjemy kłopoty i zorganizujemy mu pomoc.
- Przysłuchuj się wymowie dziecka. Wczesna pomoc logopedyczna jest bardzo ważna. Nie lekceważ żadnych nieprawidłowości w wymowie. One mają wpływ na to, jak dziecko będzie później pisało i czytało.
- Kiedy dziecko rozpoczyna szkolną edukację, pamiętaj o ważnej zasadzie - najpierw uczeń musi dobrze poruszać się po świecie głosek, a dopiero potem liter.
- Mów do dziecka wyraźnie, kiedy wymawiasz poszczególne głoski i proś, by składało z nich wyrazy, nie dodawaj do każdej głoski dźwięku y, np. wyraz "ryba", "tyle" - powstają z głosek (r),(y),(b),(a) zamiast: (ry),(y), (by), (a).
- Mów do dziecka poprawnym językiem, nie używaj zdrobnień, spieszczeń, nie powtarzaj błędnie wypowiedzianych przez dziecko słów, aby nie utrwaląc błędów językowych. W przeciwnym razie dziecko będzie słusznie uważało, że skoro dorosły mówi, np. "ciukielecek" (cukiereczek) oznacza to, że to poprawna forma danego słowa.
- Sprawdź, jak dziecko zapamiętuje wierszyki i piosenki. Ucz się razem z nim, deklamuj i śpiewaj. To doskonała zabawa połączona z ćwiczeniem pamięci.
- Porozmawiaj z nauczycielem i podziel się z nim swoimi obawami, jeśli takie masz.
- Pracuj z dzieckiem w domu, ale nie zdejmuj z niego odpowiedzialności za naukę.
- Nagradzaj nie tylko efekty, ale i wysiłki dziecka. Dostrzegaj osiągnięcia, nawet te bardzo drobne.
- Korzystaj z różnych możliwości pomocy (książeczek z ciekawymi ćwiczeniami w pisaniu, czytaniu, specjalnych programów komputerowych do nauki czytania, pisania, liczenia, itp.).
- Okazuj zrozumienie dla problemów dziecka związanych z nauką. Kochaj i wymagaj.
- Pamiętaj, że pisownia języka polskiego różni się od wymowy. Piszemy "chleb", a mówimy "chlep", piszemy "wzięli", a mówimy "wzieli".

Rodzic ma prawo zgłosić się do poradni psychologiczno- pedagogicznej i na jego życzenie, będą wykonane wszystkie badania w kierunku zdiagnozowania gotowości szkolnej czy trudności w uczeniu się ucznia szkoły podstawowej.

Opracowała: Agnieszka Wardziak- pedagog specjalny